

MEMÒRIA

1. AQU Catalunya: una agència de referència estatal i internacional

AQU Catalunya és la primera agència de qualitat universitària creada a l'Estat espanyol (1996), abans que la legislació estatal introduís la necessitat de creació de les agències, com a resposta al compromís de les universitats catalanes i de la Generalitat de Catalunya envers la millora de la qualitat del sistema universitari català. Actualment, és el principal instrument per a la promoció i l'avaluació de la qualitat en el **sistema universitari català**.

AQU Catalunya és membre fundador i de ple dret de l'European Association for Quality Assurance in Higher Education (ENQA, 2000), ha estat una de les tres primeres agències a ser inclosa en l'European Quality Assurance Register for Higher Education (EQAR, 2008), i els resultats de la darrera avaluació externa internacional (2012) l'han convertida en una de les millors agències europees pel que fa al compliment dels Estàndards i directrius per a l'assegurament de la qualitat en l'EEES, aprovats pels ministres responsables de l'educació superior a Europa (2005).

Així mateix, AQU Catalunya és membre de la International Network for Quality Assurance Agencies in Higher Education (INQAAHE, 1998), de la qual actualment acull la seu del Secretariat per un període de dos anys i mig renovables (2013-2015). També és membre fundador de la Red Española de Agencias de Calidad Universitaria (REACU, 2006) i forma part de l'European Consortium for Accreditation (ECA, 2009). Ha estat la primera agència de qualitat europea certificada amb la norma ISO 9001 (2000).

Catalunya, doncs, disposa d'una agència de qualitat amb una trajectòria sòlida, coherent i rigorosa, que l'ha convertida en una agència de qualitat universitària de referència en l'àmbit internacional.

2. AQU Catalunya: principals aportacions

AQU Catalunya ha estat i és una agència innovadora que ha generat nombroses aportacions per al sistema universitari català, moltes de les quals s'han adoptat posteriorment en l'àmbit estatal. Així, per exemple, l'Agència ha estat pionera en els aspectes següents:

- El desenvolupament de metodologies d'avaluació, des del 1996 fins a l'actualitat, integrant els processos de verificació, seguiment, modificació i acreditació de les titulacions per construir un sistema de garantia externa de la qualitat coherent i orientat a la millora.
- La participació, juntament amb les universitats catalanes i el Govern de Catalunya, en la creació de la base de dades UNEIX i en la utilització d'indicadors per a l'anàlisi del funcionament de les titulacions universitàries, i des del 2012 consultables a través de l'aplicació WINDDAT (<http://winddat.aqu.cat/>).

- La realització dels estudis d'inserció laboral dels graduats universitaris, des del 2001. I ara l'enquesta de satisfacció dels estudiants i l'enquesta als ocupadors.
- L'avaluació institucional de centres i de programes de formació, i també l'avaluació del professorat prèvia a la contractació i la de mèrits.
- El desenvolupament i l'aplicació dels manuals d'avaluació docent, antecedent del programa DOCENTIA (estatal), des del 2003.
- L'impuls al desenvolupament de sistemes de garantia interna de la qualitat a les universitats catalanes, mitjançant el programa AUDIT, des del 2007.
- El desenvolupament d'estudis i d'eines de suport a la millora del sistema universitari (marcs generals, guies de competències, guies per al disseny de plans d'estudis, etc.).

3. AQU Catalunya: estructura de costos 2013

El pressupost d'AQU Catalunya per al 2013 és de 2.783.820,56 €¹ i es distribueix de la manera següent:

Eixos estratègics (que engloben totes les activitats d'AQU Catalunya)	Total pressupost 2013 (distribuïts per eixos els costos de personal i els de funcionament)
I. Qualitat docent	984.295,84 €
II. Qualitat del professorat ²	711.629,13 €
III. Generació de coneixement ³	482.285,26 €
IV. Internacionalització	208.529,56 €
V. Direcció estratègica i comunicació	397.080,77 €
Total	2.783.820,56€

En aquesta distribució, els costos de personal s'han assignat als projectes respectius i els costos de funcionament de l'organització s'han distribuït com a costos indirectes de manera proporcional a cadascun dels eixos.

A l'informe CORA assignen a Catalunya 2.241.122,53 € per a l'avaluació de titulacions universitàries (eix de qualitat docent) i professorat (eix de qualitat del professorat), mentre que en realitat AQU Catalunya hi ha destinat, amb costos indirectes i de personal, 1.695.924,97 €, és a dir, un 25% menys.

¹ Aquest pressupost és de data 1 de desembre de 2013; per tant, pot sofrir canvis en el seu tancament.

² Cal dir que l'avaluació del professorat és una activitat que està gravada amb una taxa, que no s'ha tingut en compte en el càlcul del cost d'expedient.

³ A l'eix sobre generació de coneixement l'import és molt elevat, atès que AQU Catalunya ha recaptat les aportacions de totes les universitats catalanes per dur a terme la cinquena edició de l'enquesta d'inserció laboral als graduats universitaris.

A pressupost tancat del 2013, es calcularan amb deteniment els costos per tipus d'expedient. De manera estimada, en el cas dels processos de verificació i modificació de les titulacions el 2013 el cost per expedient s'acostarà als 1.900 €, i en el cas del professorat serà d'uns 350 € (en funció de la tipologia d'avaluació). D'acord amb el pressupost d'ANECA que figura a l'informe CORA i tenint en compte el nombre de titulacions avaluades per l'agència estatal, els costos mitjans dels seus processos d'avaluació són aproximadament un 25% més elevats que els que realitza AQU Catalunya.

4. El model d'agències de qualitat a Europa

Pel que fa al procés de concentració d'agències de qualitat, cal dir que hi ha països com ara Alemanya que té més de vuit agències que són membres d'ENQA; França i Holanda, per la seva banda, en tenen dues de reconegudes cadascuna. Es pot consultar a <http://www.enqa.eu/agencies.lasso> i a <http://www.eqar.eu/register/map.html>.

Deu països de la Unió Europea⁴ amb menys població que Catalunya⁵ tenen una agència de ple dret a ENQA i/o inscrita en el registre EQAR (per exemple, Bulgària, Sèrbia, Dinamarca o Finlàndia).⁶ I dotze més tenen agència afiliada a ENQA (per exemple, Grècia, Kazakhstan, Eslovàquia o Xipre).

Així mateix, dotze països⁷ amb un PIB més baix que Catalunya⁸ tenen una agència de ple dret a ENQA i/o inscrita en el registre EQAR (per exemple, Finlàndia, Grècia, Portugal o Irlanda). I nou més tenen agència afiliada a ENQA (per exemple, Eslovàquia, Bòsnia i Hercegovina, Albània o Macedònia).

Si considerem el PIB per capita, el nombre de països signataris amb agència de ple dret a ENQA i/o inscrita en el registre EQAR que es troben per sota de Catalunya s'incrementa notablement (aproximadament fins a trenta).

⁴ Font: Eurostat (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home/>).

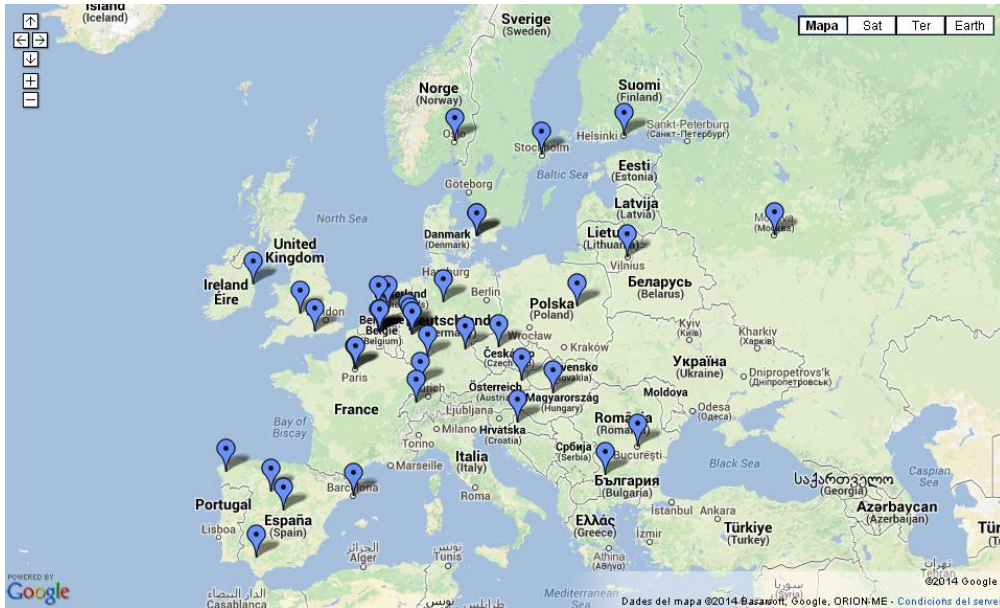
⁵ Font: Idescat (<http://www.idescat.cat/>).

⁶ Per als països que no pertanyen a la Unió Europea, la font és UNdata (<http://data.un.org/>).

⁷ Font: OCDE (<http://www.oecd.org/>).

⁸ Font: Idescat (<http://www.idescat.cat/>).

I també és interessant veure la distribució geogràfica de les agències de qualitat dins del continent europeu.⁹



⁹ Font: ENQA (<http://www.enqa.eu/index.php/members-area/members-interactive-map/>).